

KOMPETANSESENTER FOR GEIT

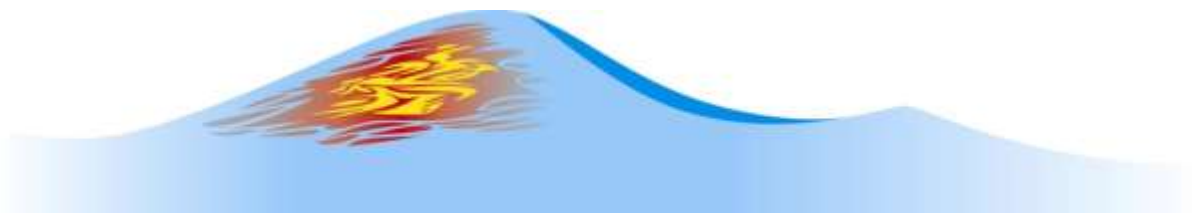

PÅ SENJA VIDEREGÅENDE SKOLE, GIBOSTAD

PROSJEKTPLAN - SAMMENDRAG

Senja videregående skole, i samarbeid med andre aktører tilknyttet geitnæringa, skal i løpet av en 3 års periode bygge opp et kompetansesenter for geit med tanke på varig drift. Sentret skal administreres fra Senja videregående skole, Gibostad i Troms. Hovedsatsingsområder er å være en aktiv, koordinerende og samlende pådriver for geitnæringa, kompetansetilbyder, styrke Senja vgs/geitfjøset som skole, og FoU-arbeid.

Senja vgs v/Oddny Asbøl, prosjektleder
26.01.2009

KOMPETANSESENTER FOR GEIT PÅ GIBOSTAD

SAMMENDRAG

Senja videregående skole, i samarbeid med andre aktører tilknyttet geitnæringa, skal i løpet av en 3 års periode bygge opp et kompetansesenter for geit med tanke på varig drift. Sentret skal administreres fra Senja videregående skole, Gibostad i Troms. Hovedsatsingsområder er å være en aktiv, koordinerende og samlende pådriver for geitnæringa, kompetansetilbyder, styrke Senja vgs/geitfjøsset som skole, og FoU-arbeid.

Prosjektet har en total kostnadsramme på 2 521 000 kroner, og eies av Troms fylkeskommune. Styringsgruppe for prosjektet består av næringa og sentrale institusjoner.

1. BAKGRUNN

1.1. Status for geitnæringa

Geita var et av de første dyrene som mennesket lærte å utnytte økonomisk. Slik vi kjenner den i Norge er den først og fremst et gårdsdyr. Dyret brukes i landbruket som melkedyr og kjøttedyr, samt som kjæledyr. Av geiteskinn kan det fremstilles et særlig mykt lær. I gamle dager var geita viktig for fattige bønder; geita var billig å kjøpe og var lite kresen i matfatet. Geita kan bevege seg lett i ulendt terreng, det var derfor mulig å ha geitedrift på steder hvor det ikke var mulig å drive med kyr.

Kilde: Wikipedia

Det har over lang tid vært en reduksjon i antall produsenter og geiter på landsbasis, og i Nationen 29.09.08 kunne man lese følgende: *”Stadig fleire geitebønder gir opp drifta og sel mjølkekvoten. 19 av landets geitebønder vil selje mjølkekvoten, viser ferske tall frå Statens landbruksforvaltning. Bransjeorganisasjonen Norsk Sau og Geit (NSG) er svært uroa. Dette gjer oss skikkelig bekymra. Frå før har vi svært få geitebønder her i landet, og vi fryktar vi er i ferd med å passere ei smertegrense for kva miljøet kan tåle. Geitehaldet har framtida føre seg, og det følgjer så mykje positivt med geiter. Vi har spanande geitemjølkeprodukt, og fleire vil kome. Dessutan har geita ein spesiell rolle i pleie av kulturlandskapet. Derfor er nedgangen ekstra beklagelig seier leiar i NSG Ove Ommundsen.”*

Tabellen nedenfor viser utviklingen for de nordligste fylkene, og for hele landet.

Antall bruk	Troms	Nordland	Hele landet
01.01.1998	257	72	826
01.01.2008	121	38	457

Kilde: Statens landbruksforvaltning

Med bakgrunn i liten rekruttering, liten oppslutning om kvotekjøp m.m. ble det på slutten av 90-tallet satt i gang flere mobiliseringstiltak for geit. Et av de viktigste tiltakene i landet var prosjekt NORA fra 1999 – 2003. Prosjektet hadde som hovedmål å gjøre næringa mer robust og levedyktig. Det ble satt fokus på kjerneområdene innen Nord-norsk geitmelkproduksjon, som bl.a. melkekvalitet, dyrehelse, driftsøkonomi, rekruttering, nye produkter fra geit m.m. Prosjektet hadde en samlende funksjon på næringa i regionen og utøvde en overordnet koordinerende rolle mellom de forskjellige aktørene i næringa med hensyn til satsingsområder, aktiviteter osv. Denne funksjonen forsvant da prosjekt NORA ble avsluttet.

1.2. Muligheter/utfordringer

Geitnæringa står fortsatt ovenfor store muligheter og utfordringer. I store deler av Norge ligger det godt tilrette for et aktivt geithold. Enkelte regioner, spesielt Nord-Norge og Vestlandet har store utmarksressurser som er godt egnet for produksjon av melk og kjøtt fra geita. I tillegg er det områder med stor tetthet på geitebrukene, noe som er gunstig for miljøet i næringa og for kostnadene med videreforedling. Det er store og gode utviklingsmuligheter i hele verdikjeden.

Geitnæringa er en liten næring, og trenger en aktiv pådriver. Innsatsen er for fragmentert, og det er mer behov for en samlet innsats for å utnytte alle de muligheter som ligger i næringa. En koordinerende virksomhet vil derfor gi mer "trøkk", og være samlende.

1.3. Senja videregående skole og geitfjøset som arena for et kompetansesenter for geit.

Senja vgs ligger på Gibostad på Senja, og er den eneste videregående skolen i Troms som tilbyr full landbruksutdanning. På skolen er det nå ca. 100 elever fordelt på Naturbruk, Elektrofag og Teknikk- og industriell produksjon. På skolegårdsbruket, som er det største gårdsbruket i Troms er det foruten geit, også kyr, sau, hest, gris, høns og pelsdyr, blomster, grovfôr- og potetproduksjon. På skolen er det en velutstyrt kantine, og to hybelhus (16 enkeltrom) med god standard disponeres for kursdeltakere. Dette antallet kan utvides ved behov.

Geitfjøset er en del av Senja vgs som ble tatt i bruk i 1983, og er et forsøks- og demonstrasjonsfjøs for hele geitnæringa i landet. Fjøset har plass til ca 100 årsgeiter, og det er en melkekvote på ca. 55 000 liter. Det er etablert et sommerfjøs ("geitseter") for å utnytte utmarksbeitene. Fjøset ble for en del år siden ombygd til moderne melkestall, den første melkestallen i et geitfjøs i Troms. I 2007 ble melkestallen renoveret, samt at det ble kjøpt nytt melkeanlegg. Det kan melkes 30 geiter pr. innsett. For tiden arbeides det med å få etablert et ysteri i tilknytning til geitfjøset. I dag blir alle overskuddskjeene fôra opp, og det benyttes en del semin. Fjøset er godt egnet til feltforsøk, og har også vært delaktig i denne type forsøk under utvikling av geitsemin.

2. MÅL

2.1. Hovedmål

Etablere et kompetansesenter for å øke kompetansen i geitnæringa, samt være et koordinerende og kunnskapsformidlende senter som grunnlag for forskning, næringsutvikling og rekruttering.

2.2. Delmål

- Sentret skal være utviklingsrettet, og legge til rette for nye læringsformer og kompetansegivende opplegg i forhold til de behov og utfordringer geitnæringa står ovenfor.
- Sentret skal delta aktivt i nettverksbygging, og bli en naturlig koordinator for alle aktører tilknyttet næringa.
- Sentret skal bidra til å styrke og øke aktiviteten ved Senja videregående skole/geitfjøset, og fremme bedre kontakt mellom geitnæringa og skolen.
- Sentret skal være en aktiv samarbeidspartner mot andre fagmiljø med siktemål å bidra til utvikling av ei livskraftig og fremtidsrettet geitnæring.
- Sentret skal som møteplass ha både en faglig, sosial og kulturell funksjon.

- Sentret skal være en aktiv arena for alt FoU-arbeid
- Sentret skal være en aktiv pådriver for utvikling av flere og bedre geitprodukter i samarbeid med TINE, Nortura, Bioforsk, UMB, FK-fôrutvikling m.fl.

3. SATSINGSOMRÅDER M/TILTAK

3.1. Kunnskapsformidler og tilbyder

Et viktig mål for senteret er å tilføre næringa kompetanse, og tilby den kompetansen som næringa til en hver tid etterspør. I tillegg til egne ressurser må det etableres et faglig nettverk som kan utvikle og tilby næringa oppdatert kunnskap. Tine vil her være en sentral aktør i nettverket. Som kunnskapsleverandør skal senteret ha både en regional og en nasjonal rolle.

- Oppdatere, videreutvikle og tilby Geitskolen. Dette modulbaserte undervisningsopplegget er allerede godt kjent og benyttet i store deler av landet.
- Skal i samarbeid med andre aktører arrangere kurs, fagdager, fjøsmøter, studieturer m.m.
- Utvikle nye utdanningsmuligheter, f.eks høgskolestudium om geit og påbygging – geitkurs som går utenom ordinær videregående opplæring
- Utvikle nettbaserte undervisningstilbud
- Åpent fagseminar avholdes hvert år
- Arrangere internasjonale konferanser
- Formidle fagstoff til geitnæringa og andre aktører, eks. "Geitnytt" 4 – 6 ganger pr. år
- Utgi publikasjoner

3.2. Være en aktiv, koordinerende og samlende pådriver for alle med interesse for, og tilknytning til geitnæringa

Kompetansesentret skal være et virkemiddel for kompetanseheving som grunnlag for næringsutvikling. Gjennom et aktivt samarbeid med andre fagmiljø, faglag, enkeltpersoner, kommuner, fylkeskommunale og statlige organer med flere kan fagsenteret fylle sin rolle fullt ut.

- Være en entusiastisk pådriver og inspirator for alle med interesse for geit.
- Gjennomføre motivasjonstiltak, f.eks rettet mot prosjektet "Friskere geit"
- Nettverksbygger

3.3. Styrke Senja vgs sin rolle som utdanningsaktør, og som samarbeidspartner ovenfor geitnæringa

Troms er det største geitfylket i landet. Etablering av et kompetansesenter for geit er derfor naturlig å legge til Gibostad og Senja vgs. Det vil være en gjensidig styrke for skolen og sentret i forhold til bruk av eksisterende fasiliteter, ressurser, kompetanse, rekruttering, og ikke minst som bindeledd mellom skole og næring.

- Skolen v/geitfjøset og sentret skal være et naturlig møtested for alle med interesse for geit
- Elevutveksling med andre fylker, samt tilby hospitering for elever med spesiell interesse for geit
- Utstillingsvindu for geit, skoler, reiseliv, spesielt interesserte og "folk flest"
- Utvikle videre internasjonalt samarbeid med blant annet Frankrike

3.4. FoU-arbeid

I dag drives det utstrakt forskningsvirksomhet på geitfjøsset. De fleste av forsøkene har vært i samarbeid med UMB, men også andre som Norges Veterinærhøgskole, FK-fôrutvikling, TINE, DeLaval, AHI, Bioforsk Nord m. fl.

Blant annet høgt innhold av frie fettsyrer i geitmelka anses i dag som ei stor utfordring for å få best mulig kvalitet på geitmelka og geitmelksproduktene. Foreløpige undersøkelser og forskning tyder på at det er en sammenheng mellom fôring, dyrehelse, avl og høgt innhold av frie fettsyrer. Videre utvikling av kjøttproduksjon er også særlig aktuelt, og innkryssing av andre raser f.eks Kasjmir og Boer vil gi økt kjøttproduksjon.

- Særskilte fagmøter, fjøssamlinger og kurs i melkekvalitet
- Tilby kurs/opplæring i småskalaproduksjon/virksomhet blant annet gjennom etablering av gårdsysteri på skolen til både skoleelever og næringsutøvere, og utvikling av nye produkter av råstoff fra geit
- Skolen v/geitfjøsset og sentret skal være en aktiv arena og samarbeidspartner for forsøks- og utviklingsarbeid innen avl, melkekvalitet, dyrehelse, fôring, adferd, kjøttproduksjon m.m
- Utvide forskningsvirksomheten ved fjøsset
- Søke om å få stipendiater/mastergrader knyttet opp til skolen og geitfjøsset

3.5. Utvikling av flere og bedre geitprodukter.

For å lykkes best mulig er det viktig at kvaliteten på geitmelk og produkter fra geitmelk som produseres i landsdelen vår er av topp kvalitet. I så måte er det nødvendig å bedre kvaliteten både på geitmelka som råvare, samt verdikjeden for øvrig. For å oppnå dette må en øke kunnskapen blant produsentene og fokusere på sammenhengene mellom kvalitet på råvare og sluttprodukt og hvordan dette påvirker mulighetene for omsetning i markedet.

- Gjennomføre motivasjonstiltak med tema produktkvalitet, basert på særskilte fagmøter, fjøssamlinger o.l
- Gjennomføre motivasjonstiltak med tema marked: Torgdager med salg av ost
- Seminar om geitmelkproduktenes muligheter i markedet
- Fagtur til f.eks Sverige eller Frankrike

Mål og satsingsområder for senteret er omfattende, og det vil være urealistisk å oppnå disse fra første dag. En forutsetning for å lykkes med et kompetansesenter for geit er at næringa og alle relevante institusjoner er med i utviklingsarbeidet, og i samarbeid i tiden framover.

4. INFORMASJON/PROFILERING

Ved oppstart og etablering vil det være svært viktig å komme i kontakt med næringa og organisasjoner tilknyttet denne. Sentret skal bli kjent, og nettverk skal etableres. Tiltak her vil være:

- Etablere og drifte nettsted for geit
- Eget informasjonsskriv
- Utvikle eget profileringsmaterieill
- TINE`s produksjonsrådgivere ved rådgivning på gårdene og på møter
- Bruk av landbruksrelatert media og lokale aviser.
- Gjennom landbrukets egne organisasjoner, bondelag, småbrukarlag
- Gjennom eksisterende web-sider

5. ORGANISERING

Det fysiske utgangspunkt for senteret er Senja vgs som eies og drives av Troms Fylkeskommune. Styringsgruppe for prosjektet består av næringa og sentrale institusjoner.

- Prosjekteier: Troms Fylkeskommune/Senja videregående skole
- Styringsgruppe: TINE Meieriet Nord (1 rep)
Fylkesmennene i Troms og Nordland (1 rep)
Troms Fylkeskommune (1 rep)
NSG (1 rep)
UMB (1 rep)
- Prosjektleder: Troms fylkeskommune v/Senja vgs (100 % stilling).
Medarbeider(e)
- Referansegruppe: Sau og Geit i Troms og Nordland (1 rep)
Bondelagene i Troms og Nordland (1 rep)
Småbrukarlagene i Troms og Nordland (1 rep)
Felleskjøpet Agri (1 rep)
Bioforsk Nord (1 rep)

6. FREMDRIFT

Det avholdes møte i styringsgruppen og referansegruppa etter behov. Ellers ser en for seg følgende fremdriftsplan(justeres i forhold til oppstartings punkt):

	2009	2010	2011	2012
Satsingsområde 1	----->			
Satsingsområde 2	----->			
Satsingsområde 3	----->			
Satsingsområde 4	----->			
Satsingsområde 5	----->			
Rapportering	-----	-----	-----	----->

En vil i oppstarten av prioritere å bli godt kjent med geitnæringa, raskt komme i gang med faginformatjon ut til næringa og andre, markedsføring, etablering av "Geitnytt" og web-side. Samtidig må det ved oppstarten av prosjektet arbeides aktivt med kompetansetilbud til næringa i samarbeid med andre aktører.

7. BUDSJETT OG FINANSIERINGSPLAN

KOSTNADER

Aktivitet	2009	2010	2011	2012
Lønn og pers.kost. Prosjektleder	250000	500000	500000	250000
Lønn og pers.kost. Prosjektmedarb	50000	100000	100000	50000
Reise/oppholdsutg. Prosjektleder/medarb	40000	80000	80000	40000
Godtgjørelse/reise/opphold, styringsgruppe	25000	40000	40000	25000
Møter/kurs (husleie, servering)	15000	30000	30000	15000
Kontorleie	8000	15000	15000	8000
Telefon, utstyr/rekvisita, porto m.m.	15000	30000	30000	15000
Profilering	25000	30000	10000	10000
Div	10000	15000	15000	10000
Totale kostnader pr. år	438000	840000	820000	423000

Totalt for hele prosjektet **2521000**

FINANSIERINGSPLAN

År	2009	2010	2011	2012
BU- Troms	50000	40000	10000	0
BU- Nordland	13000	10000	0	0
Troms Fylkeskommune, RUP	147000	370000	410000	210000
TINE	100000	150000	140000	50000
Lenvik kommune	50000	50000	50000	50000
FK Agri	10000	20000	20000	10000
Senja vgs (egenandel i prosjektet)	68000	160000	130000	43000
Egen inntjening	0	40000	60000	60000
Finansiering pr. år	438000	840000	820000	423000

Totalt for hele prosjektet **2521000**

Etter prosjektslutt tenkes sentret finansiert av blant annet egeninntjening, egenandel Senja vgs og andre offentlige midler knyttet mot opplæring, prosjektarbeid og forsøksvirksomhet.

8. EVALUERING

For å sikre at prosjektet når sine mål og at målene gjenspeiler det en ønsker å oppnå i prosjektet er det nødvendig at prosjektet evalueres. Spesielt er det viktig at det ved prosjektets slutt foreligger en grundig evaluering som grunnlag for videreføring av et kompetansesenter for geit. Det bør derfor tas sikte på årlige evalueringer samt en sluttevaluering når prosjektet avsluttes.

Evalueringen gjøres opp mot målsettingene (hovedmål og delmål), samt satsingsområdene og finansiering.

Evalueringens form er det først og fremst opp til prosjektleder å avgjøre. Det er viktig at både prosjektets faglige innhold samt ressursbruk evalueres og at alle parter i prosjektet (styringsgruppe, referansegruppe etc) får mulighet til å gi tilbakemelding i forhold til dette. Evalueringen kan skje både i form av rapportering fra prosjektet men også på grunnlag av spørreundersøkelser etc.

9. VEIEN VIDERE

Prosjektet igangsettes så snart finansiering er i orden, forhåpentligvis 1. august 2009, og avsluttes 1. august 2012.

Målet for prosjektet er også at *kompetansenteret for geit* skal gå over i varig drift. Å ha et koordinerende og samlende senter for ei lita næring er en styrke i seg selv, samt det å være tilbyder av kompetanse og utvikling, er en uendelig prosess. De fleste av tiltakene i prosjektet har en lang tidshorison (avl, melke kvalitet, produktutvikling, m.fl), og det vil være svært viktig i framtiden å samle alle gode krefter for å styrke og videreutvikle geitnæringa.

Gibostad 26.01.2009

Stein Erik Svendsen
Rektor

Oddny Asbøl
Prosjektleder

10. VEDLEGG

Dette vedlegget beskriver mer detaljert om bakgrunnen for ønske om etablering av et kompetansesenter for geit på Senja videregående skole.

10.1. Status for geitnæringa, forts

I tillegg til prosjekt NORA (199 – 2003) ble det i 2002 ble også etablert prosjekt NORAs hus. Prosjektet hadde fokus på bygningsløsninger med vekt på dyrehelse, melke kvalitet og arbeidsmiljø for røtter. Videre ble i 2001 det nasjonale prosjektet "Friskere Geiter" etablert med målsetting å sanere norske geiter for de smittsomme sykdommene CAE, paratuberkulose og byllesjuka.

Det har således siden 1999 vært en meget stor satsing på geitnæringa, både nasjonalt og ikke minst regionalt. Dette har bidratt til et generelt løft for næringa, her kan nevnes Geitskolen med faglig påfyll innen melking, fôring, avl, sykdommer m.m. Imidlertid er næringa fortsatt under press, både faglig sett og ikke minst økonomisk. Den positive "bølgen" som ble skapt gjennom prosjekt NORA er ikke blitt opprettholdt, noe som skyldes både bortfall av ressurser og ikke minst at den samlende og koordinerende funksjonen som prosjektet hadde forsvant.

11. Muligheter/utfordringer for næringa, forts

11.1. Rekruttering

Med bakgrunn i synkende antall geitbønder, må det iverksettes stimulerende tiltak for at flere ønsker å gå inni næringen, eller fortsette å være der. Kvotekjøp gjør gårdsbrukene større og større, og det vil etterspørres mer og utvidet kompetanse.

11.2. Kulturlandskapspleie

Fra tidligere tider var kanskje geita den som i størst grad bidro til kulturlandskapspleier. Tradisjonell seterdrift finnes nå kun i enkelte deler av landet, og det kommer stadig tilbakemeldinger om at "landet gror igjen". Spesielt fra turistnæringen. Ammegeit vil være et verdifulle bidrag for å redusere "gjengroingen" av landskapet. Innkryssing med Kasjmir vil også gi økte muligheter for kjøttproduksjon og ull.

11.3. Driftsøkonomi og driftsledelse

Det er fortsatt store utfordringer blant næringsutøverne med hensyn på driftsøkonomi og driftsledelse. Spesielt gjelder dette for investeringer (faste kostnader) i fornying av driftsapparatet. Her er det snakk om å videreformidle resultatene fra bl.a. prosjekt NORAs hus og driftsplanlegging i TINE til utøverne i næringa. Det er også mulig å redusere faste kostnader ved å stimulere til økt samarbeid mellom næringsutøvere.

11.4. Avlsarbeid

I tillegg er det en del "nye" utfordringer som bør tas tak i for å gjøre næringa mer i stand til å møte fremtiden. Avlsarbeidet på geit er nå under full omlegging fra bukkeringdrift til bruk av semin. Dette medfører at oppgavene til bukkeringene blir overflødige og ringene, inkludert det faglige og sosiale fellesskapet disse representerer, er i ferd med å forsvinne. Avlsarbeid basert på semin har et stort potensial med hensyn på avlsmessig fremgang, men medfører behov for oppdatert og ny kunnskap blant næringsutøverne. Besetningene må over på semingransking, og det trenges fortsatt større

oppslutning omkring semin for å bevare tilbudet. Ny kunnskap og forståelse for at en omlegging er nødvendig er helt avgjørende for å få tilsutning og for å lykkes med prosessen.

11.5. Dyrehelse og smittesanering

Nord-norske geitbesetninger er også delaktig i prosessen med sanering for smittsomme sjukdommer (prosjekt Friskere Geiter). Imidlertid er det ting som tyder på at denne prosessen ikke har samme oppslutning i vår landsdel, særlig Troms, som øvrige deler av landet. I Troms var det i 127 geitbønder i 2007, hvorav 26 hadde sanert. (Tall hentet fra Årsrapport 2007 for prosjektet Friskere Geit). I 2009 er det bevilget kompensasjon for deltakende geitbønder, men fra 2010 er det usikkert om videre kostnadskompensasjon

11.6. Produktkvalitet

Meieriet på Storsteinnes er en stor ressurs for næringen, og utvikling av nye produkter. Derfor er det nødvendig å bedre kvaliteten både på geitmelka som råvare samt verdikjeden for øvrig. For å oppnå dette må en øke kunnskapen blant produsentene og fokusere på sammenhengene mellom kvalitet på råvare og sluttprodukt og hvordan dette påvirker mulighetene for omsetning i markedet.

11.7. Utvikling og forskning

Det har de senere årene vært større fokus på FoU-arbeid om geit. Dette er et arbeid som må fortsette med særlig fokus på bedre geitmelk med egenskaper tilpasset framtiden marked, samt helse, dyrevelferd og arbeidsmiljø.

12. Senja videregående skole/geitfjøset, forts

I tillegg til de fysiske bygninger og anlegg på skolen, har skolen også flere husdyrlærere og fagarbeidere med en bred og god kompetanse om geit. I undervisningen prioriteres geit siden geitnæringa er viktig i fylket. Vi har en egen person som på deltid tar seg av utviklingsarbeidet på geit, og som for tiden er styremedlem i NSG. Skolen/geitfjøset har et godt samarbeid med UMB, Bioforsk Nord, TINE, FMLA, NORTURA, FK-fôrutvikling m.fl. i forbindelse med forsøksvirksomhet.

Husdyrrommet i geitfjøset er inndelt i 8 binger, dette fordi det drives utstrakt forsøksvirksomhet ved fjøset. Nedenfor er en liste over ulike forsøk som er gjort opp gjennom årene:

- oppforing av slaktekje (søt / sur melk) kunstig og naturlig oppal
- kjøttproduksjon på kje (kastrater, grabukker, bruk av ulike formidler)
- utprøving av ulike kraftforslag til melkegeit (ulike proteinkvaliteter)
- ensilering av raps, bygg/raps og fornepe (foringsforsøk utført samt fordøyelighetsforsøk utført på Vågønes)
- ulike innredninger til geit og effekt av disse på dyr og ansatte
- seminforsøk (brunstsynkronisering)
- utprøving av ulike grovfortyper til melkegeit (sammenligning tidlig /seint slått gras til rundballeensilering)
- sammenligning surfor med / uten konserveringsmiddel
- utprøving av nye kraftfortyper (strukturvariasjoner)
- vertsbruk da AAT – PBV systemet skulle tas i bruk
- utprøving av melkeorgan
- jurhelse ved høyt- og lavmontert melkeanlegg

- utprøving av FORMEL GEIT
- krysning mellom norsk melkegeit og kasjmirgeit
- egeninseminering av geit (feltforsøk gjennom TEAM SEMIN)

12.1. Troms landbruksfaglige senter

Senteret som er etablert på Senja vgs og på Rå vgs, har som oppgave å drive kompetanseutvikling for voksne i landbruket generelt. Av tiltak rettet mot geit må utvikling og gjennomføring av Geitskolen nevnes særskilt. Geitskolen ble utviklet som et samarbeidsprosjekt mellom Nora-prosjektet og Troms landbruksfaglig senter. I dag formidles geitskolen herfra til andre deler av landet.

12.2. Internasjonalt samarbeid

I 2005 ble det innledet et samarbeid med et landbrukssenter (CFPPA) i Melle, Frankrike. Senja vgs har en avtale fram til og med 2009, om å ta i mot 1 – 2 studenter derfra for opplæring om geit i Norge. Dette er studenter som ønsker å spesialisere seg på geit. Studentene er ca. 2 måneder i Norge. Mentor for studentene er ansatt på Senja vgs. Skolen har også samarbeid med Arkhangelsk Landbruksskole, Russland

13. Geit på Vestlandet

13.1. "Geit i vekst"

Det er et treårig prosjekt som avsluttes i 2010. Hovedsatsingsområder er:

- Bygninger for geit
- Være en ressurs i saneringsarbeidet
- Kjekjøtt – bruk, marked, økonomi m.m.

Prosjektet eies av Sogn og Fjordane Sau og geit, og hovedfinansiering er fra TINE, Nortura og fylkesmannens landbruksavdeling i Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane og Hordaland.

13.2. "Geitegarden"

Dette er et prosjekt i oppstartsfasen knyttet mot Sogn jord- og hagebruksskule i Aurland og geitbøndene i Aurland. Prosjektet er et opplevelsestilbud/besøksgårder som viser den norske geitnæringen. Herunder ordinær drift, stølsdrift, matopplevelser m.m. Deler av området er i verdensarvområdet, og det arbeides med å knytte dette opp mot reiseliv og turisme. Eierstruktur og organisering er ikke avklart pr. i dag.